

บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่ 1 ในจังหวัดลำพูน” มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความสำเร็จของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่ 1 โดยการเลี้ยง “แบบธรรมชาติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง” ในจังหวัดลำพูน ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร “การเลี้ยงสัตว์แบบธรรมชาติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง” จำนวนทั้งหมด 248 ราย ในอำเภอต่างๆ จำนวน 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอลี้ อำเภอทุ่งหัวช้าง อำเภอป่าซาง อำเภอแม่ทา อำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอเวียงหนองล่อง อำเภอเมืองลำพูน และอำเภอบ้านธิ โดยเกษตรกรดังกล่าวได้รับการสนับสนุนไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่ 1 รายละ 30 ตัว (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำพูน, 2553)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample size) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้
คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967) (สุชาติ, 2544 : 127) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการสุ่ม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 (e = 0.05)

แทนค่าในสูตรคำนวณได้ดังนี้

$$n = \frac{248}{1 + 248(0.05)^2}$$

$$= \frac{248}{1.62}$$

$$= 153$$

ดังนั้นจึงได้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 153 ราย
คำนวณหาสัดส่วนจำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
ดู่	37	$(37 \times 153) = 23$ 248
ทุ่งหัวช้าง	25	$(25 \times 153) = 16$ 248
ป่าซาง	31	$(31 \times 153) = 19$ 248
แม่ทา	33	$(33 \times 153) = 20$ 248
บ้านโฮ้ง	31	$(31 \times 153) = 19$ 248
เวียงหนองล่อง	31	$(31 \times 153) = 19$ 248
เมืองลำพูน	31	$(31 \times 153) = 19$ 248
บ้านธิ	29	$(29 \times 153) = 18$ 248
รวม	248	153

จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ในแต่ละอำเภอตามจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยวิธีการสุ่มอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรตามแบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-ended question) และปลายเปิด (Open-ended question) แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1

ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 และความพึงพอใจในการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1

2.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัยเพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2) กำหนดกรอบเนื้อหาและข้อคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิดในการวิจัย

3) นำเครื่องมือที่จัดสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อพิจารณาตรวจสอบให้ความเห็น จากนั้นนำเครื่องมือดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ความเห็น และข้อเสนอแนะ

2.2 รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่ 1 ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยง รายได้เกษตรกรต่อปี หนี้สิน ขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตร การติดต่อกับเพื่อนบ้าน การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 การติดตามงานของเจ้าหน้าที่โครงการ ตลาด และราคา ซึ่งมีจำนวนคำถามทั้งหมด 9 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ของเกษตรกรได้แก่รูปแบบการเลี้ยง การให้อาหาร การทำวัคซีน และสถานที่เลี้ยง ซึ่งมีจำนวนคำถามทั้งหมด 37 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่ 1 ซึ่งมีจำนวนคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ในการวัดความรู้ของเกษตรกร และมีเกณฑ์ในการวัดไว้ 2 ระดับ คือ ตอบถูกและตอบผิด

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน

ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

การแปลความหมายระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่ 1 ใช้วิธีนำคะแนนความรู้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความรู้ดี มีค่าระหว่าง 8 - 10 คะแนน (มากกว่าร้อยละ 75)

ระดับความรู้ปานกลาง มีค่าระหว่าง 5 - 7 คะแนน (ร้อยละ 50 - 75)

ระดับความรู้น้อย มีค่าระหว่าง 1 - 4 คะแนน (น้อยกว่าร้อยละ 50)

คำถามเกี่ยวกับประเด็นความพึงพอใจในการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ของเกษตรกร ซึ่งมีจำนวนคำถามทั้งหมด 34 ประเด็นโดยกำหนดระดับความพึงพอใจตามมาตรวัดของ Likert (1932) (อ้างโดย อุดม, 2524) ดังนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

มีความพึงพอใจมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

มีความพึงพอใจปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

มีความพึงพอใจน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

มีความพึงพอใจน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมายระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น (Weight mean score) ในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 คะแนน

มีความพึงพอใจมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 คะแนน

มีความพึงพอใจปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 คะแนน

มีความพึงพอใจน้อย ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 คะแนน

มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 เป็นคำถามในลักษณะแบบปลายเปิดให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็น

2.3 การทดสอบแบบสัมภาษณ์

2.3.1 การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity)

การตรวจสอบว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานั้นสามารถวัดได้ตรงตามที่ต้องการและครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาหรือไม่ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 เพื่อพิจารณาและขอรับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นหรือข้อความที่ควรเพิ่มเติมหรือแก้ไขจากนั้นจึงนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปทดสอบต่อไป

2.3.2 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยไปทดลองสัมภาษณ์ประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ศึกษา จำนวน 20 ราย จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ของเกษตรกรมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่า Reliability Coefficient ตามวิธีการของ Cronbach (1951) อ้างโดย Edward G.C and Richard A.Z (1979) โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Cronbach's alpha) เท่ากับ $\alpha = 0.9752$

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ในจังหวัดลำพูน เป็นรายบุคคล จำนวน 153 ราย
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการต่างๆ งานวิจัย สิ่งพิมพ์ ข้อมูลจากระบบออนไลน์ และห้องสมุดเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล สภาพการเลี้ยงประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ปัญหาและอุปสรรค ในการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ได้แก่

- 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
- 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 1.4 มัชฌิม (Median)
- 1.5 ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)
- 1.6 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตามใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ซึ่งเป็นปัจจัยต่างๆ ทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สภาพการเลี้ยงของเกษตรกร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ ประคู้หางดำเชียงใหม่ 1 หนี้สิน การติดต่อกับเพื่อนบ้าน การได้รับข่าวสาร การรวมกลุ่ม ความรู้ในการเลี้ยง และปัญหา อุปสรรคของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่ประคู้หางดำเชียงใหม่ 1

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความสำเร็จของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่ประคู้หางดำเชียงใหม่ 1

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงใช้รูปแบบการ ดังนี้

$$Y = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 + b_4 X_4 + b_5 X_5 + b_6 X_6 + b_7 X_7 + b_8 X_8 + b_9 X_9$$

โดยที่	Y	คือ	ความสำเร็จของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่ประคู้หางดำเชียงใหม่ 1
	X ₁	คือ	อายุ (จำนวนเต็มปี)
	X ₂	คือ	การศึกษา (จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา)
	X ₃	คือ	ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ประคู้หางดำเชียงใหม่ 1 (จำนวนปี)
	X ₄	คือ	หนี้สิน (บาท)
	X ₅	คือ	การติดต่อกับเพื่อนบ้าน (จำนวน ครั้งต่อสัปดาห์)
	X ₆	คือ	แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับไก่ประคู้หางดำเชียงใหม่ 1 (จำนวนแหล่งข้อมูลข่าวสาร)
	X ₇	คือ	การรวมกลุ่มเลี้ยงไก่ประคู้หางดำเชียงใหม่ 1 (0 = ไม่มีการรวมกลุ่ม, 1 = ไม่มีการรวมกลุ่ม)
	X ₈	คือ	ความรู้ในการเลี้ยงไก่ประคู้หางดำเชียงใหม่ 1 (คะแนน)

X_0 คือ ปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1
(0 = ไม่มี, 1 = มี)

a คือ ค่าคงที่

$b_1, b_2, b_3, \dots, b_6$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระ

ความสำเร็จของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1

ความสำเร็จของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 สามารถวัดได้จากปัจจัย 3 ประการที่นำคะแนนมารวมกัน ได้แก่

1. รายได้จากการจำหน่ายไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 รวมกับรายได้จากการจำหน่ายมูลไก่ โดยกำหนดระดับรายได้ไว้ 6 ระดับ คือ

มีรายได้ มากกว่า 5,000 บาท	ให้	6	คะแนน
มีรายได้ 4,001 – 5,000 บาท	ให้	5	คะแนน
มีรายได้ 3,001 – 4,000 บาท	ให้	4	คะแนน
มีรายได้ 2,001 – 3,000 บาท	ให้	3	คะแนน
มีรายได้ 1,001 – 2,000 บาท	ให้	2	คะแนน
มีรายได้ต่ำกว่า – 1,000 บาท	ให้	1	คะแนน

2. ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 โดยกำหนดระดับความพึงพอใจ ดังนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน	เทียบกับช่วง 4.21 - 5.00
มีความพึงพอใจมาก	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน	เทียบกับช่วง 3.41 - 4.20
มีความพึงพอใจปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน	เทียบกับช่วง 2.61 - 3.40
มีความพึงพอใจน้อย	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน	เทียบกับช่วง 1.81 - 2.60
มีความพึงพอใจน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน	เทียบกับช่วง 1.00 - 1.80

3. เกษตรกรทำการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำในรุ่นต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีเกณฑ์ในการวัดไว้ 2 ระดับ คือ เลี้ยง และไม่เลี้ยง

เลี้ยง	ให้	1	คะแนน
ไม่เลี้ยง	ให้	0	คะแนน

นำคะแนนรวมทั้ง 3 ปีจัดตั้งกล่าว (คะแนนเต็ม 12 คะแนน) มาพิจารณาจัดระดับความสำเร็จช่วงคะแนนต่างๆ ดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความสำเร็จของเกษตรกรในการเลี้ยงไก่ฯ
9 – 12 คะแนน (มากกว่าร้อยละ 75)	ระดับความสำเร็จมาก
5 - 8 คะแนน (ร้อยละ 50 - 75)	ระดับความสำเร็จปานกลาง
1 - 4 คะแนน (น้อยกว่าร้อยละ 50)	ระดับความสำเร็จน้อย

สถานที่ดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดลำพูน

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2555 รวมทั้งสิ้น 5 เดือน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved